

Beslut om begränsad statistikpublicering

Skolverket beslutar med anledning av det förändrade rättsläget att från och med den 1 september 2020 upphöra med publicering av statistik på kommunnivå samt huvudmänna- och enhetsnivå i de skolformer och verksamheter där det förekommer enskilda huvudmän.

Beslutet gäller följande publiceringar:

- databaserna Jämförelsetal, SIRIS och SALSA,
- skolenhetsregistret i Excelformat på Skolverkets webbplats samt det publika API som tillhandahålls via Statistiska centralbyrån (SCB),
- webbplatsen Utbildningsguiden avseende funktionen *Hitta och jämför skolor* för samtliga skolformer,
- öppna data Planned educations API avseende delarna *1. Skolenheter* och *3. Statistik*.

Skälen för beslutet

Beslutet är en följd av det förändrade rättsläget. För att förbättra möjligheterna till eventuella förberedelser har Skolverket valt att avisera beslutet på förhand. Detta har skett bland annat genom information på Skolverkets hemsida den 26 juni 2020.

Regeringen beslutade den 17 juni 2020 om ett uppdrag till Skolverket att redovisa vilka författningsändringar och andra åtgärder som kan genomföras för att myndigheten ska kunna få tillgång till sådana uppgifter som krävs för att kunna fullgöra det instruktionsenliga uppdraget.¹ Samtidigt beslutades ett uppdrag till Statistiska centralbyrån (SCB) om möjligheter för skolmyndigheter, kommuner

---

¹ Uppdrag om Statens skolverks och Statens skolinspektions möjligheter att få tillgång till nödvändig information för sina verksamheter, dnr: U2020/03833/GV.

och skolhuvudmän att få tillgång till nödvändig information för sina verksamheter.² Båda dessa uppdrag ska redovisas senast den 4 september.

Det nya rättsläget innebär konsekvenser för skolväsendets och allmänhetens tillgång till statistik samt för Skolverkets och Skolinspektionens möjligheter att genomföra sina uppdrag. Dessa konsekvenser kommer Skolverket närmare att beskriva i redovisningen av regeringsuppdraget den 4 september.

Skolverkets statistik

Officiell statistik ska finnas för allmän information, utredningsverksamhet och forskning. Den officiella statistiken ska vara objektiv och allmänt tillgänglig och den ska framställas och offentliggöras med beaktande av behovet av skydd för fysiska och juridiska personers intressen.³

Skolverket är statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken om skolväsende och barnomsorg. En statistikansvarig myndighet beslutar om statistikens innehåll och omfattning inom sitt statistikområde. Uppgifter som behandlas för framställning av officiell statistik får även behandlas för framställning av annan statistik.⁴

Skolverket har tidigare beslutat att den officiella statistiken om skolväsende och barnomsorg avser statistik på riksnivå. Den statistik som Skolverket har publicerat på kommunnivå samt huvudmänna- och enhetsnivå betraktas därmed som annan statistik.

Förändrat rättsläge

SCB beslutade den 11 september 2019 om en ny sekretesspolicy, dnr 2019/3244. Policyn utgår från 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), som reglerar att alla uppgifter inom statistikverksamhet som avser personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde omfattas av sekretess. SCB exemplifierar ekonomiska förhållanden med uppgifter om ett företags omsättning eller försäljningsvolym. Enligt SCB:s bedömning ingår även uppgifter om juridiska personers namn och organisationsnummer i begreppet ekonomiska förhållanden.

Kammarrätten i Göteborg har i en dom den 16 december 2019 (mål 6267-19) slagit fast att uppgifter om elevers genomströmning och betygspoäng samt elevsammansättning hos en fristående skola får anses avse ekonomiska förhållanden och därmed omfattas av sekretess, se bilaga 1. Ärendet avsåg en begäran av Sveriges Kommuner och Regioner (dåvarande Sveriges Kommuner och Landsting) att ta del av handlingar. SCB gjorde där en annan bedömning av sekretessen än tidigare år och avslog därmed begäran.

---

² Uppdrag om möjligheter för skolmyndigheter, kommuner och skolhuvudmän att få tillgång till nödvändig information för sina verksamheter, dnr U2020/03834/GV.

³ Lag (2001:99) om den officiella statistiken.

⁴ Förordning (2001:100) om den officiella statistiken.

Högsta förvaltningsdomstolen beslutade därefter i mål nr 6970-19, meddelat den 18 mars 2020, att inte meddela prövningstillstånd och att Kammarrättens avgörande i mål nr 6267-19 står fast, se bilaga 2.

Bedömning om kommande statistikpublicering vad gäller enskilda huvudmän

Enligt förvaltningslagen får en myndighet endast vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen.⁵ Skolverket har inget lagstöd för att fortsätta publicera statistik om enskilda huvudmän, eftersom uppgifterna omfattas av sekretess enligt förvaltningsdomstolarnas högsta insats. Den officiella statistiken – som endast omfattar uppgifter på nationell nivå – påverkas däremot inte, eftersom de offentliga och enskilda huvudmännen där redovisas aggregerat. Endast det som benämns annan statistik, och som avser uppgifter på huvudmanna- och skolenhetsnivå, påverkas.

Bedömning om kommande statistikpublicering vad gäller kommunala huvudmän

Skolverket bedömer dessutom att myndigheten inte heller kan publicera statistik om kommunala huvudmän. Skulle statistik publiceras för dessa men inte enskilda huvudmän, bedömer Skolverket att detta skulle innebära olika förutsättningar för huvudmännen bland annat när elever ska välja skola. Generella krav på förvaltningsmyndigheteters saklighet och opartiskt återfinns i såväl regeringsformen som förvaltningslagen.

Vad gäller det svenska skolväsendet finns en princip om likabehandling mellan kommunala och enskilda huvudmän. Principen om likabehandling, eller lika villkor, mellan kommunala och enskilda huvudmän kommer till uttryck redan i förarbetena till friskolereformen vid 1990-talets början.⁶ Denna princip har sedan upprepats och utvecklats under de senaste decennierna. I propositionen inför den nya skollagen 2010 uttrycker regeringen till exempel att en bärande princip i förslaget är en i så stor utsträckning som möjligt gemensam reglering där detta är lämpligt, oavsett om huvudmannen är en kommun, ett landsting, staten eller en enskild.⁷ Grunderna för beräkning av bidragen till fristående skolor har allteftersom setts över med syfte att just stärka principen om lika villkor oavsett huvudman.⁸

Likabehandling mellan fristående och kommunala huvudmän har i detta sammanhang även kopplats till skollagens krav på att alla barn och ungdomar ska ha lika tillgång till utbildning.⁹ Utgångspunkten har här varit att de nationella målen är desamma för alla elever oavsett huvudman och att i princip samma villkor därför bör gälla för fristående skolor som för skolor med kommunal huvudman.

---

⁵ Förvaltningslag (2017:900).

⁶ Se t.ex. prop. 1991/92:95 där dock likvärdiga villkor och likvärdig behandling betonas snarare än likabehandling och lika villkor.

⁷ Prop. 2009/10:165.

⁸ Se t.ex. prop. 2008/09:171.

⁹ Se prop. 2008/09:171.

Utöver dessa principiella skäl konstaterar Skolverket att statistik på huvudmannivå endast skulle kunna publiceras för en del av de kommunala huvudmännen. För att statistiken ska kunna publiceras på kommunnivå krävs att det inte går att röja de enskilda huvudmännen direkt eller indirekt genom redovisningen av de kommunala resultaten. Enligt tidigare praxis skulle detta endast vara fallet om det fanns tre eller fler fristående skolor i kommunen ifråga. Utifrån Skolverkets preliminära beräkningar skulle därför statistik för grundskolan på kommunnivå fortsatt saknas för drygt en tredjedel av landets kommuner (se bilaga 3). Sammantaget skulle statistiken därmed ge en missvisande bild av skolväsendet.

Bedömning om skolenhetsregistret

Skolenhetsregistret omfattar adresser och andra kontaktuppgifter till skolenheterna samt uppgifter om huvudman, skolformer, inriktning och årskurser respektive program. Eftersom registret framställs inom statistikverksamheten gäller enligt SCB:s bedömning samma sekretessbestämmelser som för statistiken. Både Skolverket och externa användare har ett stort behov av skolenhetsregistret för sin verksamhet. Skolverket har därför bedömt att frågan behöver lösas skyndsamt och har hemställt till regeringen om en särskild registerförfattning för skolenhetsregistret.¹⁰

På Skolverkets vägnar

Peter Fredriksson
Generaldirektör

Anders Widholm
Avdelningssamordnare

Detta beslut har fattats av generaldirektören Peter Fredriksson. I ärendets slutliga handläggning har även chefsjuristen Eva Westberg, avdelningschefen Eva Durhán, enhetschefen Christina Sandström, enhetschefen Cajsa Anufrijeff Röhr och avdelningssamordnaren Anders Widholm (föredragande) deltagit.

Bilagor

Bilaga 1 – Kammarrättens dom i mål nr 6267-19.

Bilaga 2 – Högsta förvaltningsdomstolens beslut i mål nr 6970-19.

Bilaga 3 – Förutsättning för publicering av statistik på kommunnivå.

---

¹⁰ Hemställan om registerförfattning för skolenhetsregistret, dnr 2020:1047.

Skolverket

Beslut

2020-08-19

5 (6)

Dnr 2020:1160

Bilaga 3 Förutsättningar för publicering av statistik på kommunnivå

För att statistiken skulle kunna publiceras på kommunnivå krävs att det inte går att röja de enskilda huvudmännen direkt eller indirekt. Eftersom förekomsten av enskilda huvudmän varierar mellan såväl skolformer som kommuner skulle det inte finnas statistik om alla verksamheter i alla kommuner. Redovisningen per kommun skulle också förändras över tid för respektive skolform om antalet enskilda huvudmän i kommunen förändras. För att inte röja en enskild behöver det alltid vara minst tre unika observationer inom en kategori, exempelvis tre enskilda huvudmän. Som exempel redogör vi nedan för statistiken om grundskolan och gymnasieskolan.

Läsåret 2019/20 fanns det fristående grundskolor i 185 av landets 290 kommuner. Av dessa var det 80 kommuner som hade minst tre olika enskilda skolhuvudmän medan det i 105 kommuner bara fanns en eller två enskilda huvudmän. Det innebär att statistik om grundskolan bara skulle kunna redovisas på kommunnivå för de 105 kommuner som saknar fristående skolor och för de 80 kommuner där de enskilda huvudmännen inte skulle röjas direkt eller indirekt. Med andra ord skulle statistik på kommunnivå saknas för 105 kommuner, dvs. drygt en tredjedel av landets kommuner.

Motsvarande uppgifter för gymnasieskolan visar att det läsåret 2019/20 fanns gymnasieskolor i 252 av landets kommuner. Av dessa var det 39 kommuner som hade minst tre olika enskilda skolhuvudmän medan det i 57 kommuner bara fanns en eller två enskilda huvudmän. I 156 kommuner fanns det bara offentliga huvudmän. Det innebär att statistik om gymnasieskolan bara skulle kunna redovisas på kommunnivå för de 156 kommuner som saknar fristående skolor och för de 39 kommuner där de enskilda huvudmännen inte skulle röjas direkt eller indirekt. Det skulle därmed saknas statistik för 57 kommuner, motsvarande knappt en fjärdedel av de kommuner som har gymnasieskola. Men för gymnasieskolan behöver man även ta hänsyn till gymnasieprogrammen, eftersom alla huvudmän inte erbjuder alla program. Det innebär att det troligen skulle bli ytterligare begränsningar i statistiken för att inte röja huvudmännen direkt eller indirekt via gymnasieprogrammen.